

ایران

ساحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
مدیرمسئول: مهدی شفیعی
سردبیر: جواد دلیری

اذان ظهر ۱۱/۵ | اذان مغرب ۱۱/۱۷ | نیمه شب شرعی ۱۲/۳۲ | اذان صبح فردا ۳/۵۷ | طلوع آفتاب فردا ۳/۷۶

امام‌صادق(ع): از دو خصلت بهره‌بین: بی‌حوصلگی و تنبلی، زیرا اگر کم حوصله باشی بر حق شکیبایی نکنی و اگر سست و تنبل باشی حقی را ادا نکنی.

سخن روز

امالی صدوق، ص۶۳۶

نگاره

سپهیل محمدی

سپاس از تلاش های کادر درمان

#واکسن_کرونا

بست اینستاگرامی رئیس کل بانک مرکزی درباره خرید واکسن کرونا بارتاب زیادی داشت. عبدالناصر همتی در اینستاگرامش نوشت: «از آنجاکه خرید واکسن کرونا (covax) باید از مسیر رسمی سازمان بهداشت جهانی انجام گیرد تاکنون هر طریقی برای پرداخت و انتقال ارز مورد نیاز به خاطر تحریم امریکا و ضرورت اخذ مجوز «اوفک» با مانع مواجه شده‌است.» کاربران زیادی پست او را بازنشر کردند و درباره تأثیر تحریم‌ها در این شرایط نوشتند: «دسترسی رایگان به واکسن استاندارد کرونا در کوتاه‌ترین زمان حق مسلم تمام مردم ایران است.» «در آینده شاهد سفرهایی با مضامین، تور ۳ روزه واکسن کرونا، ۳ روز و ۲ شب با چسب زخم اضافه... شاهد خواهیم بود.» «با تلاش بانک مرکزی پول ویلموتس را پرداخت کردیم... با تلاش بانک مرکزی پول برانکو را پرداخت کردیم...با تلاش بانک مرکزی پول شفر رو پرداخت کردیم...جناب همتی چرا با تلاش بانک مرکزی پول واکسن کرونا رو نمی‌توانیم پرداخت کنیم؟ یک ماهه که تحریم شدیم؟»

این همه سال فشار اقتصادی و تحریم‌ها را به خاطر هسته‌ای کشور داریم تحمل می‌کنیم، مسئولان عزیز هم به کم از خواسته هاشون کوتاه بیان حداقل FATF را تصویب کنن که بتونن واکسن کرونا را وارد کنن»، «آخرش همه دنیا واکسن زن و به زندگی نرمالشون برگشتن ما مثل مردمای آخر زمان تنها نقطه توی دنیا میشیم که کرونا توش هست.»

شهرودن مجازی

«به»، «من تقریباًسه سال است که در توئیتر فعالم. در فیسبوک هم که ۱۰ ساله شده است. در این مدت تقریباً «صفر» جوک یا تمسخر قومیتی دیدم که واقعاً نشانه‌ای از رشد فرهنگی فوق‌العاده جامعه در این زمینه است. سلبریتی‌هایی مثل بهاره رهنما از متوسط جامعه ایران هزار بار عقب‌ترند.» «به‌عنوان یک لبر هر چرتی که توهین به هر یک از اقوام ایرانی باشه رو محکوم می‌کنم. ایران با قومیت‌های مختلفش زیباست»، «اینها را خودمان بزرگ کردیم، دقیقاً زمانی که برای بی‌مختل‌ترین و سبک‌ترین سخن، اندیشه و کارهایشان کف زدیم و میلیونی در پیج‌های اینستاگرامیشان هوادارشان شدیم. نشان در حاشیه است و تولید محتوای زرد و مزخرف. روزی بازار مکاره اینها هم از رونق خواهد افتاد»، «من به لرم و طرز فکرم و فرهنگم انقدر غنی هستش که برای خندوندن مردم قومیت‌ها رو تخریب نکنم. کاش توام با اون ظاهر نیکول کیدمنی یکم از فرهنگ من بهره می‌بری»، «بهاره رهنما من به دختر لرم که نه ظاهرم شبیه نیکل کیدمن و نه مثل تو مجسمه بلاهت برام مدرک فوق‌لیسانس آبکی مهمه چون یاد گرفتم شعور و شخصیت آدم‌ا با هر نژاد و قومیتی که باشن مهمه. من به قیمت خندون آدم‌ا یا نمیدارم روی هیچ قومیت نزادی. کاش شما هم طرز فکرت همینقدر لری بود»، «بهاره رهنما در اینستاگرام چهار میلیون و هفتصد هزار فالوئر دارد.»، «اینکه یکی به خودش اجازه توهین قومیتی میده عجیبه، اینکه پنج میلیون نفر فالوش کردن عجیب‌تر.»

داوود فتحعلی بیگی: باید تاریخ شفاهی تعزیه را ثبت و ضبط کرد

استاد حاج رضا لنگرانی یکی از تعزیه‌خوانان پیشکسوت ایران و پدرپیشه تعزیه‌خوانی بود و سبک و سیاق خاصی در هنر خود داشت اما متأسفانه هیچکدام ثبت و ضبط نشد. گردآوری تاریخ شفاهی تعزیه کاریک نفر نیست بلکه نیازمند یک تیم و حمایت است. ما تیم ثبت و ضبط تاریخ شفاهی تعزیه را داریم اما حامی نه. هر کسی نمی‌تواند تاریخ شفاهی تعزیه را جمع کند زیرا این گردآوری کار افرادی است که به تعزیه آشنا باشند و بدانند که چه باید بپرسند و چه پاسخ‌هایی بگیرند.

بخشی از گفت و گوی مهر با یکی از هنرمندان باسابقه عرصه نمایش های آیینی، سنتی و تعزیه

براساس تحقیقات انجام شده

اطلاعات اشتباه ۵ بار بیشتر دیده می شوند

معمولاً نظرات‌شان اثبات نشده است و هرچه متخصصان رشته‌اند، پنبه می‌کنند. چون باید به این نکته توجه کنیم که در این برنامه‌ها واز سوی این کارشناسان معمولاً درمان‌های مختلفی مطرح می‌شود که پایه و اساس ندارند و ذهن مردم را منحرف می‌کنند. در صورتی که به‌دلیل اعتمادی که مردم به طب سنتی و اسلامی دارند و از بحث‌های مطرح شده در این برنامه‌ها تأثیر می‌گیرند باید بسیار با احتیاط از این موارد حرف بزنیم که متأسفانه این اتفاق نمی‌افتد.

میزان اعتماد مردم به رسانه‌ها مسأله دیگری است که در این زمینه باید بررسی کنیم. رسانه‌های رسمی، منابع خبری رسمی دارند و وقتی اخباری که درباره مسائلی مانند بیماری کرونا از سوی آنها منتشر می‌شود با اطلاعاتی که افراد از منابع دیگر مانند ماهواره‌ها و شبکه‌های اجتماعی دریافت می‌کنند در تعارض قرار می‌گیرد، مردم دچار بی‌اعتمادی می‌شوند. باید به این نکته توجه کنیم که متأسفانه اطلاعات مورد نیاز مردم در زمان لازم به آنها داده نشده است. اکنون شهروندان سه دسته هستند؛ با کسانی هستند که تا به حال مبتلا به کرونا نشده‌اند، با کسانی هستند که اکنون مبتلا به کرونا هستند و گروه سوم تشکیل شده از کسانی است که بهبود پیدا کرده‌اند. رسانه‌ها باید اطلاعات متناسب با هر گروه و برنامه‌های آموزشی ویژه تولید کرده و در اختیارشان بگذارند. در صورت فقدان این استراتژی‌ها اخبار غلط از سوی منابعی مانند شبکه‌های اجتماعی به سرعت میان مردم پارتاب پیدا می‌کند و باید بگوییم که براساس تحقیقات انجام شده اطلاعات اشتباه در شبکه‌های اجتماعی ۵ بار بیشتر دیده می‌شوند و این یعنی اطلاعات غلط بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرند. این اخبار و اطلاعات اشتباه در شرایطی که اکنون داریم، ما را آسیب پذیرتر می‌کند.

«حقیقت آنالاین»

برای همه ایران

در میان انبوه جشنواره‌هایی که در ایران برگزار می‌شوند و من و شما خوب می‌دانیم بعضی از آنها چقدر سوت و کور و بی‌خاصیت هستند، موقعیت چند جشنواره از جهات مختلف خاص و استثنایی است. جشنواره فیلم فجر، محبوب‌ترین و مؤثرترین جشنواره ایران است. به‌دلیل موضوعش مخاطبان بسیاری دارد، حتی مردمی که حاضر نیستند در طول سال به سینماها سر بزنند و فیلمی را ببینند، دست‌کم یک بار در ایام جشنواره برای دیدن فیلم به سینما رفته‌اند و بابت این افتخار به خود بالیده‌اند. جشنواره فیلم فجر، باسابقه و جذاب است؛ مهم نیست کیفیت فیلم‌ها، کار هیات انتخاب یا بازی‌های پشت پرده، هرسال چه چیزی را مقابل چشم سینما دوستان قرار می‌دهد، بسیاری، جشنواره و حال و هوایش را دوست دارند؛ در میان جشنواره‌هایی که مخاطب خاص دارند، «سینماحقیقت» (جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران) و فیلم کوتاه تهران محبوب هستند و به‌دلیل قدمتی که دارند، در ادوار مختلف صاحب جایگاه و اعتبار شده‌اند. «سینماحقیقت» به‌دلیل نمایش فیلم‌های مستند خارجی و آثار جذاب سینمای مستند ایرانی، دوستداران و مخاطبان پرشماری دارد؛ بسیاری از فیلم‌هایی که در جشنواره «سینماحقیقت» کشف و دیده می‌شوند مهم‌ترین گوه‌رهای سینمای مستند ایران در آن سال هستند و معمولاً حضوری موفق در جشنواره‌های خارجی دارند؛ در سال‌های اخیر، بسیاری از مستندهای جذاب و جنجالی «سینماحقیقت» در سالن‌هایی مملو از تماشاگر روی پرده رفته و میل به دیدن فیلم‌های ایرانی و خارجی این جشنواره، بویژه در مخاطبان جوان و تحصیل‌کرده بسیار بوده است.

چهاردهمین جشنواره «سینماحقیقت» که ۲۵ آذرماه آغاز به کار می‌کند با دوره‌های قبل تفاوتی بزرگ دارد، شیوع ویروس کرونا این جشنواره را هم آنلاین کرده و «سینماحقیقت» وارد فضایی تازه شده است. چالش‌های برگزاری جشنواره آنلاین، حالا دیگر کم و بیش برای همه آشکار است. جشنواره‌های قبلی در فضای آنلاین حرکت کرده‌اند و توانسته‌اند تجربه‌هایی در این زمینه به دست بیاورند؛ برای جشنواره «سینماحقیقت» اگرچه برگزاری آنلاین نمی‌تواند آن گرما و شور را به نمایش بگذارد و علنی کند، اما یک دستاورد است، دستاوردی که شاید برگزاری فیزیکی نمی‌توانست به‌سرعت و در یک بازه زمانی کوتاه مدت به آن دست یابد. برگزاری آنلاین، امکانی است گسترده تا همه ایرانیان در هر شهر و روستا که دسترسی به اینترنت دارند از برنامه‌های این رویداد فرهنگی بهره‌مند شوند؛ دانشجویان، تحصیل کردگان و علاقه‌مندانی که در همه شهرها و روستاهای ایران زندگی می‌کنند و تعدادشان کم نیست، آنهایی که نمی‌توانستند زمان برگزاری جشنواره در تهران باشند، با این شیوه قادرند از جذابیت‌های این جشنواره استفاده کنند؛ جشنواره‌ای که همین حالا و روی کاغذ هم می‌توان متوجه شد از فیلم‌های خاص و مهم سینمای مستند جهان (شورای شهر) تا مهم‌ترین رویدادهای اجتماعی (بخش کرونا) در آن رد پای هست. چهره‌های شاخص سینمای مستند و منتقدان بین‌المللی همراه «سینماحقیقت» هستند و این ویژگی را شاید توان در هیچ یک از جشنواره‌های ایرانی سراغ گرفت.

این روزها، کرونا دیگر آن میهمان ناخوانده یک سال پیش نیست، رقیبی است که برای سرقت کیفیت زندگی و رویاهای ما آمده، به مشکلات اقتصادی دامن زده و احوال همه را دگرگون کرده است. با این همه، در شرایطی که روزگار تلخی را انتخاب کرده، به کمک سینما و هنر باید از این باتلاقی بگذریم، «حقیقت آنلاین» دریچه‌ای است به جهانی رنگارنگ و زیبا، به فردا.

یادداشت

زهرا اجاق
سرپرست پژوهشکده مطالعات فرهنگی و ارتباطات

«بابا الهوا»

«بابا الهوا» منتشر شد. اثری به کوشش محسن شریفیان نواز—نده و پژوهشگر موسیقی که

به موضوع موسیقی و مردم‌شناسی بومیان کیش پرداخته است. کشور پهناور ایران دارای گنجینه‌ای از آداب و رسوم مختلف است که هرکدام بیانگر بخشی از فرهنگ و هنر ایران زمین بوده، یکی از این مناطق جزیره کیش است که آداب و سنن جالب و متفاوتی را در خود جای داده است، به عنوان نمونه «الهوا» که شریفیان در این کتاب به آن اشاره کرده است. به معنای عشق است و در جنوب ایران به «باد» و «زار» هم تعبیر می‌شود؛ اما بومیان کیش همواره توجه ویژه‌ای به موسیقی داشته‌اند و به سرپرست گروه نوازندگان در جشن عروسی، «بابا الهوا» و اعضای اصلی گروه را «ولد الهوا» می‌گویند. در واقع هرکدام از محله‌های قدیمی کیش یک «بابا الهوا» داشته که بسیار مورد احترام مردم و شیخ محل بوده است. اهل الهوا، آداب و مراسم خاص خود را داشته‌اند. برای مثال، هنگام نواختن، پای خود را برهنه می‌کردند تا به کار خود جنبه تقدس ببخشند یا رسوم دیگری که در این کتاب پژوهشی به آن اشاره شده است.

کتاب «بابا الهوا» که نهمین اثر مکتوب محسن شریفیان است ضمن توجه و تأکید بر توسعه گردشگری فرهنگی با تکیه بر داشته‌های موسیقایی منطقه به معرفی و احیای آیین‌های جذاب و اسرارآمیز بومیان جزیره کیش هم می‌پردازد که از سوی انتشارات نگاه منتشر شده و ۱۹۰ آذرماه طی یک برنامه رسمی به همت و حمایت «سازمان منطقه آزاد کیش» رونمایی می‌شود.

...

فکر را، خاطره را، زیر

باران باید برد

با همه مردم شهر،

زیر باران باید رفت

دوست را،

زیر باران باید دید

عشق را، زیر باران

باید جست

سهراب سپهری

■ ۱۸ آذر

■ تولدما

ملک الشعرای بهار: محمدتقی بهار نویسنده و شاعر معاصر ایران سال ۱۲۶۵ در چنین روزی به دنیا آمد. او ادبیات فارسی را از پدرش که ملک الشعرای آستان قدس رضوی بود یاد گرفت و از ۷ سالگی شعر می‌گفت و پس از مرگ او لقب ملک الشعرا به فرمان مظفرالدین شاه به او رسید؛ در سنین جوانی و با انقلاب مشروطه از مشروطه خواهان شد و در سال ۱۳۲۸ روزنامه «نوبهار» را منتشر کرد که تعطیل شد و بلافاصله پس از آن روزنامه «تازه بهار» را تأسیس کرد. اشعار سنتی و محلی، تصنیف‌ها و ترانه‌ها و کتاب‌هایی مانند «منظومه چهار خطابه»، «احوال فردوسی»، «تاریخ سیستان»، «سیک شناسی»، «شعر در ایران»، «دیوان اشعار»، «فردوسی نامه بهار» و «بهار و ادب فارسی» از ملک الشعرای بهار به جا مانده است. او سال ۱۳۳۰ درگذشت.

مسعود جعفری جوزانی: کارگردان سینما و تلویزیون ایران سال ۱۳۲۷ در چنین روزی متولد شد. مسعود جعفری جوزانی کارگردانی را از سال ۱۳۴۶ و با ساخت فیلم «جاده‌های سرده» آغاز کرد و همان سال مشاور هنری فیلم «شهر موش‌ها» بود. پس از آن فیلم‌های «شیر سنگی»، «در مسیر تندباد»، «یک مرد یک خرس»، «دل و دشنه»، «بلوغ»، «ایران برگ» و «پشت دیوار سکوت» به کارگردانی جعفری جوزانی ساخته شد. او سال ۱۳۸۷ سریال «در چشم باد» را برای تلویزیون ساخت که بسیار هم مورد توجه قرار گرفت. مسعود جعفری جوزانی که فیلمنامه نویس کارهایش هم بوده سال ۱۳۶۵ و برای فیلمنامه «شیر سنگی» سیمرغ بلورین بهترین فیلمنامه جشنواره فیلم فجر را گرفت.

ژرژ ملی‌یس: فیلمساز فرانسوی سال ۱۸۶۱ به دنیا آمد. ژرژ ملی‌یس از کودکی به هنر علاقه داشت و عروسک‌های خیمه شب بازی درست می‌کرد؛ در دوران جوانی علاقه او به سمت شعبده بازی کشیده شد و تا آخر عمر هم این کار را ادامه داد اما از سال ۱۸۹۶ فیلمسازی را هم شروع کرد. فیلم‌های ملی‌یس به‌دلیل نوآوری‌هایش در شیوه روایت فیلم و استفاده از تکنیک‌های نوین فیلمسازی شهرت دارد. او در آن سال‌ها از جلوه‌های ویژه استفاده می‌کرد و نقش مهمی هم در ابداع و تکمیل جلوه‌های ویژه‌ای مانند نوردهی چندانک، تصویربرداری زمان گریز، دی‌زالو و فیلم رنگی داشت؛ از ۱۸۹۶ تا ۱۹۱۳ ملی‌یس ۵۳۱ فیلم ساخت که «سفری به ماه» و «سفر غیرممکن» مشهورترین آنهاست؛ فیلم‌هایی که اکنون جزو مهم‌ترین فیلم‌های علمی – تخیلی تاریخ سینما محسوب می‌شوند. او از فیلم‌هایی مانند «ورق‌های بازی»، «شب مزخرف»، «سیندرلا»، «ژان دارک»، «سفرهای گالیور»، «فاوست در جهنم»، «از پاریس تا مونت کارلو»، «شوالیه» و «شیخ» به جا مانده است. او سال ۱۹۳۸ درگذشت.

● **سارلوز تولد کیلوش صاحب‌نسق** آهنگساز، **هوراس** شاعر رومی، **بیورنستین بیورنسون** نویسنده نروژی، **ژرژ فیدور** نمایشنامه‌نویس فرانسوی، **دیه‌گوریو** راناش مرکزی، **جیمز ترنر** نویسنده و کارتون‌بست آمریکایی، **جیمی اسمیت** نوازنده ارگ آمریکایی، **ماکسیمیلیان شل** بازیگر اتریشی، **جیمز گال** وی نوازنده فلوت انگلیسی، **جیم موریسون** آهنگساز آمریکایی، **جان بنویل** نویسنده ایرلندی، **مارتی فیدمن** گیتاریست آمریکایی، **دونمیکل مانن** بازیگر انگلیسی، **حامد محمدی** داستان‌نویس و **محمود مشرف** از ادب‌رانی شاعر هم امروز است.

■ **درگذشت‌ها**

روشن وزیری: مترجم ایرانی که با ترجمه آثار لهستانی به فارسی شهرت دارد سال ۱۳۹۳ در چنین روزی درگذشت. روشن وزیری متولد ۱۳۱۲ بود و در لهستان پزشکی خوانده بود و بعد از بازنگشتن رجمه را آغاز کرد و در واقع تنها مترجم ایرانی بود که آثار لهستانی را به فارسی ترجمه می‌کرد. «پشت پرده» مهم‌ترین رویدادهای قرن بیستم، «آپوس»، «سرزمین موعود»، «تب تند آمریکای لاتین»، «قبضه قدرت»، «روسلان وفادار»، «ایاتوی بهشتی»، «زندگی بدون تزویر» و «زندگی و آثار فتودور داستایوفسکی» کتاب‌هایی است که با ترجمه وزیری منتشر شد. او سال ۱۹۹۵ نشان لهستانی شایستگی فرهنگی را به پاس معرفی و ترویج ادبیات لهستان دریافت کرد.

تورج شعبانخانی: آهنگساز و خواننده ایرانی سال گذشته در چنین روزی درگذشت. تورج شعبانخانی متولد ۱۳۲۹ بود و کارش را به‌صورت حرفه‌ای از ۱۷ سالگی و با حضور در تلویزیون به‌عنوان نوازنده آغاز کرد؛ پس از حضور در کلاس‌های مرتضی حنانه به‌عنوان آهنگساز مشغول به کار شد و آهنگسازی فیلم «آدمک» اولین تجربه او بود که با آن فریدون فروغی را هم به‌عنوان خواننده معرفی کرد؛ پس از پیروزی انقلاب اسلامی هم با هنرمندانی مانند ناصر عبداللهی و خشایار اعتمادی همکاری کرد و ترانه «بهار بهار» را هم با صدای او شنیدیم.

● **میرمحمد تنجد** بازیگر، **جان لئون** خواننده و ترانه‌سرای انگلیسی، **الینور پایز** بازیگر آمریکایی، **ایوان گودولچیک** شاعر باروک کروات، **آنتون صفال** شاعر سوری، **آنتونیو کارلوس ژوبیم** نوازنده گیتار برزیلی و **پیام صابری** بازیگر و چهره‌پرداز هم در چنین روزی درگذشتند.

عکس نوشت

سورن سولگر عکاس دانمارکی که بیشتر با عکاسی از چهره‌های مشهور سینما و موسیقی مانند دیوید لینچ شناخته می‌شود کتابی از عکس‌هایش از ساراها منتشر کرده که بسیار مورد توجه قرار گرفته است. او با الهام گرفتن از نقاشی‌های سنتی ژاپنی چهار سال گذشته را صرف عکاسی از پرواز دسته‌جمعی ساراها کرده و نتیجه عکاسی او از توده‌های عظیم سیاه‌رنگی که در آسمان مناطق مردابی جنوب دانمارک دیده می‌شوند در کتابی با عنوان «خورشید سیاه» منتشر شده است.

